

Samozřejmě, že jsme si dřívější události večera nechal pro sebe. Lord Pabham nikdy neohlásil ztrátu hygieny. Když mu rok či dva předtím uteklo z jeho zoologické zahrady zvíře, které se živilo výhradně ovocem, musel zaplatit odškodné za jedenáct případů napadení ovci a prakticky znovuzřídit drůbežárny všem sousedům. Útěk hyeny by ho byl přišel na hotovou královskou rentu. Cikáni se zachovali stejně diskrétně, pokud šlo o jejich zmizelou ratolest; myslím ostatně, že ve velkých táborech nevědí tak docela přesně, kolik jich vlastně mají.“

Baronka se zamýšleně odmlčela a pak pokračovala.

„Jenže to dobrodružství mělo přece jen svou dohru. Dostala jsem poštu rozkošnou diamantovou brož ve tvaru rozmarýnové větvičky se jménem Esmé. Mimochodem jsem taky přišla o přátelství Constance Brodlové. Když jsem totiž tu brož prodala, odmítla jsem zcela přirozeně rozdělit se s ní o výtěžek. Upozornila jsem ji, že pokud šlo o jméno Esmé, vymyslela jsem si je sama, kdežto pokud šlo o hyenu, byla to záležitost lorda Pabhama, jestliže to opravdu byla jeho hyena. O tom ovšem nemám vůbec žádný důkaz.“



Bylo chladné deštivé odpoledne pozdě v srpnu, v tom neurčitém období, kdy jsou koroptve dosud v hájení nebo v chladírnách a kdy není co lovit — ledaže se člověk octne na jih od Bristolského kanálu, kde mu zákon dovoluje štvát vypasené jeleny. Jenomže prázdňinovi hosté lady Blemleyové se nesjeli na jih od Bristolského kanálu, takže se toho odpoledne všichni shromáždili ke svačině. Přes nanicovatost počasí a nezajímavost prostředí však společnost nejevila známky onoho unuděného neklidu, k němuž patří hrůza z elektrického píana a potlačovaná touha po lícitovaném bridži. Celé shromáždění přímo viselo s otevřenými ústy na zdánlivě bezvýznamné osobnosti pana Cornelia Appina. Byl to jediný host lady Blemleyové, o kterém se nevědělo, co je vlastně zač. Někdo o něm prohlásil, že je prý chytří, a tak jej hostitelka pozvala ve skromném očekávání, že přispěje alespoň částí své chytrosti k všeobecné zábavě. Ale až do svačiny toho odpoledne nepřišla na to, v čem jeho údajná chytrost spočívá. Nevynikal vtípem ani sportovní zdatností v kroketu, hypnotickou silou ani jako organizátor ochotnického divadla. Dokonce ani svým zjevem nepřipomínal onen typ mužů, kterým jsou ženy ochotny odpustit značný nedostatek ducha. Scvrkl se na pouhého pana Appina a jméno Cornelius se zdálo svědčit o průhledném podvodu při křtu. A teď tady o sobě tvrdil, že obohatil svět objevem, vedle něhož jsou vynálezy střelného prachu, knihtisku a parní lokomotivy zanedbatelnými maličkostmi. Věda dosáhla za poslední desítky let udivujícího pokroku v mnoha směrech, ale jeho objev zřejmě patřil spíš do říše zárazků než vědeckých vymožeností.

„Tak vy nám vážně chcete namluvit,“ řekl sir Wilfrid, „že jste našel způsob, jak naučit zvířata lidské řeči, a že náš drahý starý Kocomour je váš první úspěšný žák?“

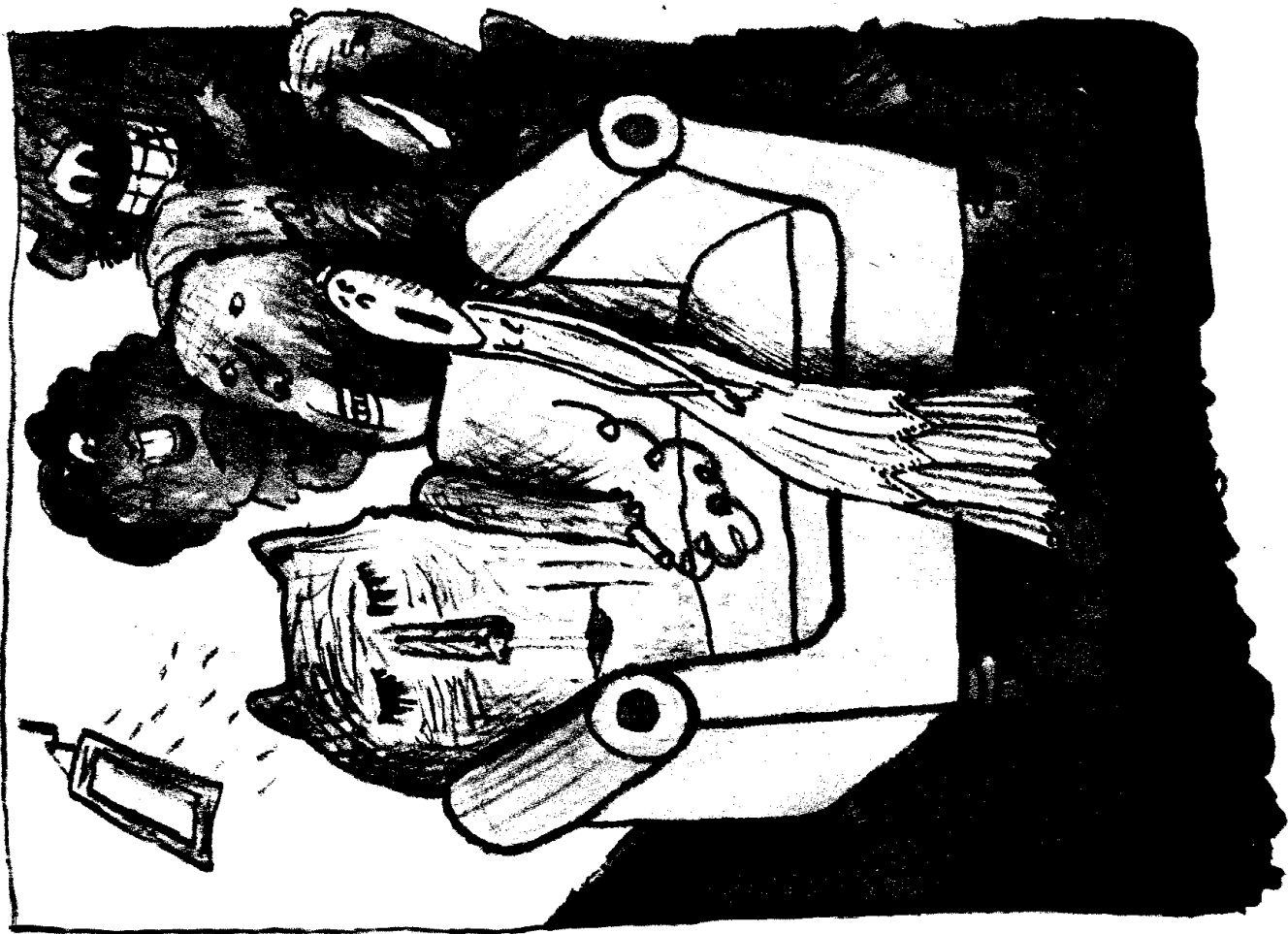
„Zapývám se tím problémem už sedmnáct let,“ odpovídal pan Appin, „ale teprve v posledních osmi či devíti měsících jsem byl odměněn zábleskem úspěchu. Experimentoval jsem samozřejmě s tisíci zvířaty, ale v poslední době jenom s kočkami, s těmi podivuhodnými tvory, kteří se tak báječně přizpůsobili naší civilizaci, a přitom si zachovali všechny vysoce vyvinuté divoké instinkty. Tu a tam mezi nimi člověk narazí na výjimečný intelekt, právě tak jako mezi lidským průměrem, a když jsem se před týdnem seznámil s Kocomourem, uvědomil jsem si okamžitě, že mám co dělat se »superkocourem« naprosto mimořádné inteligence. Posledními pokusy jsem se k úspěchu značně přiblížil; s Kocomourem, jak mu říkáte, jsem dosáhl cíle.“

Pan Appin dokončil své pozoruhodné prohlášení hlasem, ve kterém se snažil potlačit vítězoslavnou fanfáru. Nikdo nevyšlovl slovo „blbost“, třebaže na Clovisových rtech jako by němě zabubnovaly na poplach dvě retnice, které vyvolaly ovzduší nedůvěry.

„To tvrdíte,“ zeptala se po krátké pauzičce slečna Reskerová, „že jste Kocomoura naučil chápat a vyslovovat snadné jednoslabičné věty?“

„Drahá slečno Reskerová,“ odpověděl divotvorce trpělivě, „takhle po kouskách učíme mluvit malé děti, divochy a zaostalé dospělé. Jakmile jsme jednou rozřešili problém, jak začít s vysoce inteligentním tvorem, nemusíme se touhle metodou nijak zdržovat. Kocomour mluví naší řečí naprosto plynně.“

Tentokrát pronesl Clovis slovo „superblbost“ naprosto zřetelně. Sir Wilfrid byl zdvořilejší, ale stejně skeptický.



„Nruční bychom toho kocoura sehnat, abychom se přesvědčili sami?“ navrhla lady Blemleyová.

Sir Wilfrid se šel po zvířeti podívat a společnost se zatím usadila v líném očekávání nějakého více či méně poduřeného břichomluveckého triku.

Sir Wilfrid se za okamžik vrátil, pod opálením bledý jako stěna a s vytřeštěnými očima.

„Panebože, je to pravda!“

Jeho vzrušení bylo neklamně opravdové a posluchači se k němu vrhli stržení novým zájmem.

Sir Wilfrid se zhroutil do lenošky a bez dechu pokračoval: „Našel jsem ho podřimovat v kuřáckém pokoji a zavolal jsem ho, aby se přišel nasvačit. Zamžoural na mne jako obvykle a já mu řekl: »Tak pojd', Kocomoune, nenech nás čekat!« A on, panebože! zavřel strašně přirozeným hlasem, že přijde, až se mu uráčí! Div jsem neprorazil strop, jak jsem vyskočil!“

Pan Appin prve kázal posluchačům absolutně nedůvěřivým, ale sdělení sira Wilfrida je okamžitě přesvědčilo. Strhl se hotový bábel překvapených výkřiků, uprostřed něhož vědátor mlčky vychutnával první plod svého ohromujícího objevu.

Do té věry vešel Kocomour a pustil se s okázalou neúčastí sametovými kroky přes pokoj ke skupině kolem stolu se sváčinou.

Společnost náhle ztichla v tísňivých rozpacích. Zdálo se nějak nepřípadné oslovit domácího kocoura s uznání dravčím chrupem jako rovného mezi rovnými.

„Chtěl bys trochu mlíčka, Kocomourku?“ odhodlala se konečně lady Blemleyová poněkud přiškrčeným hlasem.

„Pro mě za mě, proč ne?“ ozvala se odpověď lhostejným tónem. Posluchači se zachvěli potlačeným vzrušením a lady Blemleyové se dá prominout, že mu nalila misku mléka značně nejistou rukou.

„Bohužel jsem dost rozlila,“ řekla omluvně.

„Můj koberec to přece není,“ odtušil Kocomour.

Pokojem se znovu rozhodilo mlčení, dokud se slečna Reskerová vybraným tónem dobročinné pracovnice nezeptala, jestli to bylo těžké, naučit se mluvit lidskou řečí. Kocomour se na ni na okamžik zadíval a pak upřel pohled povzneseně do dálky. Bylo zřejmé, že otravné otázky se vynýkají jeho představám o životě.

„Co si myslíš o lidské inteligenci?“ zeptala se Mavis Pellingtonová nešikovně.

„Konkrétně o čí inteligenci?“ opáčil Kocomour chladně.

„No, tak třeba o mé,“ řekla Mavis a nuceně se zahihňala.

„Uvádíte mě do rozpaků,“ odpověděl Kocomour, je hož tón a výraz nesvědčily o nejmenší špetce nějakých rozpaků. „Když šlo o vaše pozvání k nám, sir Wilfrid namítal, že nezná ženskou se zakrslejším mozkiem a že je velký rozdíl mezi pohostinností a péčí o slabomyslné. A lady Blemleyová odpověděla, že právě pro tu zakrnělost mozku vás zve, poněvadž jinak nemůže přijít na nikoho dost debilního, aby si koupil jejich staré auto. Víte, to, kterému říkají »Sisyfův sen«, protože ho stačí tlačit a vyjede do kopce docela dobře.“

Protest lady Blemleyové by byl vyzněl přesvědčivěji, kdyby byla právě toho rána Mavis nenaznačila, že doctýčný automobil je jako stvořený pro její sídlo v Devonshire.

Major Barfield do toho šlápl, aby odvrátil pozornost.

„A co ty tvoje pletky s tou mourovatou čícou ze stáji, co?“

Hned v tom okamžiku, kdy to vyslovil, uvědomil si každý, jak šlápl vedle.

„Před veřejností obyčejně o takových záležitostech nediskutujeme,“ odtušil Kocomour mrazivě. „Už z let-

mého pohledu na vaše chování v našem domě bych soudil, že by vám nebylo dvakrát milé, kdybych převěd l řeč na vaše vlastní avantýry.“

Panika, která propukla, se neomezila jenom na majora.

„Nechtěl by ses podívat, jestli ti už kuchařka připravila večeři?“ navrhla mu rychle lady Blemleyová tváříc se, jako by zapomněla, že Kocomourovi zbývají do obvyklé doby večeře aspoň dvě hodiny.

„Děkuju,“ odpověděl Kocomour, „takhle brzy po svačině ne. Nechci zajít z přejedení.“

„Ale kočky přece mají devatero životů,“ zahlaholil sir Wilfrid bodře.

„Možná,“ poznamenal Kocomour; „ale jenom jedna játra.“

„Adelaido,“ ozvala se paní Cornettová, „to chceš toho kocoura nechat, aby šel a pomluvil nás všechny před služebnictvem?“

Panika skutečně zachvátila celou společností. Kolem oken větší ložnic zámku vedla úzká římsa, a všichni si se zatnutím vzpomněli, že se po ní Kocomour ve všech denních i nočních dobách s oblibou prochází a pozoruje odtamtud holuby — a bůhvíco ještě. Jestliže hodlal pokračovat ve své dosavadní otevřenosti, mohlo to mít víc než trapné následky. Paní Cornettová, která trávila mnoho času u toaletního stolku a o jejíž pleti se říkalo, že se rdí svěžestí vždycky včasné, ale jenom dočasně, upadla do nemenších rozpaků než major. Slečna Scrawenová, která psala vášnivě smyslnou poezii a vedla bezúhonný život, dala najevo pouze nelibost; jestliže se člověk v soukromí chová řádně a ctnostně, neznamená to ještě, že by chtěl, aby si o tom čimčarali vrabci na střeše. Bertie van Tahn, kerý byl v sedmnácti letech tak zkažený, že se už dávno vzdal úsilí stát se ještě zkaženějším, zbělel jako povadlá gardénie, nedo-

pustil se však té chyby, aby vyrazil z pokoje jako Odo Finsberry, mladý džentlmen, o němž se předpokládalo, že studuje teologii a jehož patrně rozrušilo pomýšlení na skandály, které by mohl vyslechnout o svých blízkých. Clovis měl tolik duchapřítomnosti, že se nepřestal tvářit nevzrušené, v duchu však počítal, jak dlouho může trvat, než si prostřednictvím zasilatelské služby opatří bedýnku vybraných myší jako úplatek.

Agnes Reskerová ani v tak choulostivé situaci nedokázala zůstat dlouho v pozadí.

„Proč jsem já sem jenom jezdila!“ zvolala dramaticky.

Kocomour na to okamžitě navázal.

„Podle toho, co jste říkala včera na krocketovém hřišti paní Cornettové, přijela jste se sem najíst. Říkala jste, že neznáte otravnější tupce než Blemleyovy, ale že mají aspoň tolik rozumu, aby zaměstnávali prvotřídního kučara; jinak že by sotva koho nachytali, aby k nim přijel podruhé.“

„Na tom není slova pravdy! Paní Cornettová mi to potvrdí —“ zvolala zrudlá Agnes.

„Paní Cornettová pak vaši poznámku opakovala Bertiemu van Tahnovi,“ pokračoval Kocomour, „a sama k tomu poznamenala: »Ta ženská je pěkná výzírka, za čtyři jídla denně by vlezla bůhvíkam,« a Bertie van Tahn na to řekl —“

V tom okamžiku kronika našetstí skončila. Kocomour zahlédl velkého žlutého Toma z fary, jak se plíží krovím směrem ke stájím, a jako blesk zmizel otevřenými skleněnými dveřmi.

Kolem Cornelia Appina se po zmizení jeho až příliš bystrého žáka strhl uragán trpkých výčitek, úzkostlivých dotazů a ustrašených proseb. Musí prý nést odpovědnost za to, co spískal, a musí zabránit, aby to nedopadlo ještě hůř. Může Kocomour svému nebezpečné-

mu umění naučit ostatní kočky? zněla první otázka. Je možné, odpověděl, že do něho mohl zasvětit svou intimní kočičí přítelkyni ze stájí, ale nezdá se pravděpodobné, že by jeho instruktáž zatím mohla ovlivnit širší kruhy.

„V tom případě,“ řekla paní Cornettová, „třebaže je možná Kocomour cenné zvíře a tvůj mazlíček, Adelaido, jistě se mnou budeš souhlasit, že ho musíme i s tou stájovou kočkou bezodkladně sprovodit ze světa.“

„Myslíš si snad, že mně ta poslední čtvrt hodinka dělala dobře?“ odpověděla lady Blemleyová kysele. „Mám s manželem Kocomoura velice rádi — aspoň jsme měli, než ho zkazila ta hrozná vymyšlenost, ale teď o všem nezbývá nic jiného než dát ho co nejdřív utratit.“

„Mohli bychom mu dát strychnin do zbytků, co vždycky dostává při večeři,“ navrhl sir Wilfrid, „a já půjdu vlastníma rukama utopit tu kočku. Kočího bude hodně mrzet, že přijde o svého miláčka, ale řeknu mu, že u obou koček propukla zvlášť nakažlivá prašivina a že máme strach, aby se nerozšířila do psinců.“

„Ale co můj objev!“ zanařikal pan Appin. „Po tolika letech bádání a experimentování —“

„Můžete si jít experimentovat s krávy na statku, ty jsou aspoň pod kontrolou,“ ozvala se paní Cornettová, „nebo se slony v zoologické zahradě. Jsou prý vysoce inteligentní a mají tu přednost, že se nám neplíží po ložnicích, pod křesly a tak podobně.“

Archanděl vzrušeně ohlašující konec světa, který by náhle zjistil, že na stejné datum neúprosně připadají veslařské závody v Henley, takže se konec světa odkládá na neurčito, by nemohl být zdrcenější než Cornelius Appin z přijetí svého báječného objevu. Veřejné mínění však stálo proti němu — kdyby se o tom dokonce dalo hlasovat, silná menšina by se patrně vyjádřila pro to, aby byl zahrnut do strychninové diety.

Zmatek v jízdním řádu odjíždějících vlaků a nervózní touha vidět záležitost dovedenu až do konce společnosti nedovolily, aby se rozptýlila okamžitě, ale večere ten den nebyla společenským úspěchem. Sir Wilfrid měl značné potíže nejdřív se stájovou kočkou a potom s kočím. Agnes Reskerová se při jídle okázale omezila na ždíbek suché topinky, kterou drtila v zubech, jako by šlo o jejího osobního nepřítel, zatímco Mavis Pelingtonová u stolu zachovala pomstychtivé mlčení. Lady Blemleyová udržovala v proudu občasnou výměnu slov, o které doufala, že působí jako společenská konzervace, veškerou pozornost se však upjala ke dveřím. Na bufetu čekal připravený talíř pečlivě postrychninovaných rybích zbytků, ale moučník, sladkosti i pikantní zákusky vzaly za své, a Kocomour se neobjevil ani v jídelně, ani v kuchyni.

Pohřební večere působila ještě rozverně ve srovnání s následující smuteční vigílií v kuřárně. Jídlo a pití alespoň rozptýlilo a zastřelo převládající trapné rozpaky. Bridž v tom ovzduší všeobecné nervozity a podrážděnosti nepřicházel v úvahu a poté, co Odo Finsberry chladnému obecenstvu ponuře zahrál „Melisandu v lesích“, nechali po němé dohodě i hudby. Služebnictvo šlo v jedenáct hodin spát, když bylo ohlášilo, že okénko ve spíži zůstalo jako obvykle otevřeno pro Kocomourovu osobní potřebu. Hosté vytrvale listovali běžnými čísly časopisů, a postupně skončili u *Zábavné knihovny* a svázaných čísel *Humorů*. Lady Blemleyová se v pravidelných intervalech vypravovala do spíže a vždycky se vrátila s výrazem malátné deprese, který vylučoval všechny otázky jako zbytečné.

Ve dvě v noci porušil Clovis panující ticho.

„Dneska se už nevrátí. Sedí teď nejspíš v redakci místních novin a diktuje první pokračování svých pamětí. Román lady Tentononcové tentokrát z čísla vypadne. Bude to senzace dne.“

Po tomhle příspěvku k všeobecnému veselí si šel Clovis lehnout. Ostatní členové společnosti následovali v dlouhých přestávkách jeho příkladu.

Služebnictvo roznášející do pokojů ranní čaj stereotypně odpovídalo na stereotypní otázku. Kocomour se nevrátil.

Snídaně byla pokud možno ještě neradostnější než včerejší večere, ale před jejím koncem se všem ulevilo. Zahradník přinesl Kocomourovo tělo z křoví, kde je právě objevil. Z prokousnutého krku a chuchvalců žluté srsti mezi jeho drápy bylo zřejmé, že Kocomour podleh v nerovném souboji s velikým Tomem z fary.

O polednách většina hostů opustila zámek a lady Blemleyová se po obědě vzpamatovala natolik, že napsala na faru obzvlášť jedovatý dopis o ztrátě svého cenného mazlíčka.

Kocomour byl páně Appinův jediný zdárný žák a bylo mu souzeno zůstat bez nástupce. Pár neděl nato jeden slon v drážďanské zoologické zahradě, který předtím nejevil žádné známky popudlivosti, zabil v zvířetném záchvatu jistého Angličana, jenž ho patrně dráždil. Noviny uvedly jméno oběti různě, jako Oppin i Eppelein, ale křestní jméno zaznamenaly správně — Cornelius.

„Jestli to na tom ubohém zvířeti zkoušel s německými nepravidelnými slovesy,“ poznamenal Clovis, „tak mu to patří.“